

YÖNTEM NOTU · IRISP/2026/002

8 Ağustos 2026

Anket Etiği ve Anonimleştirme: IRISP Protokolü

Özet

Bu yöntem notu, her IRISP saha çalışmasını bağlayan etik protokolü eksiksiz yayımlar. Bilgilendirilmiş onayı ve belgelenme biçimini, toplama anında anonimleştirmeyi, iletişim verisinin yanıt verisinden ayrılmasını, saklama ve silme takvimlerini ve katılımcının koşulsuz çekilme hakkını kapsar.

Protokol, enstitünün tabi olduğu rejimler arasında en katı olanı karşılayacak biçimde yazılmıştır; 6698 sayılı KVKK ve GDPR bunlara dâhildir. Rejimler ayrıştığında katı olan kural geçerlidir.

Protokolün yayımlanması başlı başına yönetsel bir taahhüttür: katılımcılar, ortaklar ve okurlar enstitüyü söylenmiş bir niyete değil, yazılı bir standarda karşı sorumlu tutabilir.

1 · Kapsam ve bağlayıcılık

Bu protokol, enstitünün yürüttüğü ya da yaptırdığı her saha çalışmasını bağlar. Bir rehber değildir: uyamayan çalışma sahaya çıkmaz, uyamayan ortak IRISP için veri toplamaz. Bir çalışmaya uygulanabilir hukuklar ayrıştığında en katı kural geçerlidir.

2 · Protokol

Kişisel verinin korunması

KVKK ve GDPR uyumlu; toplama anında anonim.

Bilgilendirilmiş onay

Gönüllü, bilgilendirilmiş, her an geri çekilebilir.

Yöntem şeffaflığı

Yöntem, örneklem ve sınırlılıklar — her zaman yazılır.

3 · Uygulamada onay ve çekilme

Onay özgül, bilgilendirilmiş ve kayıtlıdır: katılımcı, ilk sorudan önce neyin, neden, kim tarafından sorulduğunu ve yanıtlara ne olacağını yalın bir dille öğrenir. Çekilme gerekçe istemez ve sonuç doğurmaz; çekilme hâlinde katılımcının verisi çalışma kümesinden silinir.

4 · Ayrıştırma, saklama ve silme

İletişim bilgisi ile yanıt verisi toplama anından itibaren ayrı tutulur, yalnız bir kodla birleşir ve o kodun anahtarı saha kapandığında imha edilir. Yanıt verisi, yayımlanan çalışmanın yeniden üretilebilirliği

gerektirdiği süre kadar saklanır ve her çalışmanın saklama süresi yöntem notunda belirtilir.

Önerilen atıf

IRISP (2026). Anket Etiği ve Anonimleştirme: IRISP Protokolü. IRISP Yöntem notu.

<https://irisp.org/tr/yayinlar/survey-ethics-anonymisation/>

Bu yayın açık erişimlidir. IRISP'e atıf verilerek serbestçe paylaşılabilir ve çoğaltılabilir.